



Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Західноукраїнський національний університет
West Ukrainian National University
Соціально-гуманітарний факультет
Faculty of Social Sciences and Humanities
Кафедра освітології і педагогіки
Department of Educology and Pedagogy

Інноваційні процеси освітньої сфери України та країн Центральної Європи: стан, проблеми і перспективи

Innovative Processes in the Educational Sphere of Ukraine and Central Europe: State, Problems and Prospects

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
MATERIALS
of the International Scientific and Practical Conference

4-5 грудня 2024 року
December 4-5, 2024

Тернопіль, Україна - 2024
Ternopil, Ukraine - 2024

Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Західноукраїнський національний університет
West Ukrainian National University
Соціально-гуманітарний факультет
Faculty of Social Sciences and Humanities
Кафедра освітології і педагогіки
Department of Educology and Pedagogy

**Інноваційні процеси освітньої сфери України та
країн Центральної Європи:
стан, проблеми і перспективи**

**Innovative Processes in the Educational Sphere of
Ukraine and Central Europe:
State, Problems and Prospects**

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
Materials
of the International Scientific and Practical Conference

4-5 грудня 2024 року
December 4-5, 2024

Тернопіль, Україна – 2024
Ternopil, Ukraine – 2024

*Рекомендовано до друку
Вченою радою соціально-гуманітарного факультету
(протокол № 3 від 11.12.2024 р.)*

I-66 **Інноваційні процеси освітньої сфери України та країн Центральної Європи: стан, проблеми і перспективи** : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 4-5 грудня 2024 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2024. 363 с.
ISBN 978-966-654-794-4

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні процеси освітньої сфери України та країн Центральної Європи: стан, проблеми і перспективи» (м. Тернопіль, 4-5 грудня 2024 р.), які відображають проблематику дослідження нових моделей і технологій управління закладами освіти в умовах змін, стратегій і технологій розвитку дошкільної та початкової освіти, забезпечення якості інклюзивної освіти, медіаосвіти та соціальних комунікацій в умовах суспільних трансформацій, інноваційних підходів у неперервній освіті.

Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні процеси освітньої сфери України та країн Центральної Європи: стан, проблеми і перспективи» буде корисним для здобувачів освіти першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти, науковців та фахівців-практиків.

УДК 37:330.341.1(477+4)

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст і достовірність публікацій покладається на авторів наукових доповідей.

© ЗУНУ, 2024

Zhao Lei, Nataliia Livitska	
THE CRITICAL ROLE OF THE ADMISSIONS MANAGEMENT TEAM AND THE BOUNDARIES OF THEIR RESPONSIBILITIES	187
Zhao Lei	
THE ROLE OF GUIDANCE AND COUNSELING SERVICE IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.....	189
Zhao Qian	
CAUSES AND PRECONDITIONS OF CONFLICTS IN PEDAGOGICAL TEAMS.....	190
Zhao Qian	
THE KEY TO CONFLICT RESOLUTION: CONFLICT MANAGEMENT	192
Zheng Xiaolang	
FORMATION OF THE CREATIVE PERSONALITY OF STUDENTS BY MEANS OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE MODERN HIGHER EDUCATION SYSTEM.....	193
Zhong Wenyi	
MODERN LEARNING MANAGEMENT SYSTEM: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES	195
Zhong Wenyi	
REVOLUTIONIZING EDUCATION DEVELOPMENT MANAGEMENT: USING THE POWER OF TECHNOLOGY TO IMPROVE QUALITY	197
СЕКЦІЯ ЗА ТЕМАТИЧНИМ НАПРЯМОМ 2. СТРАТЕГІЇ І ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ / SECTION ON THEMATIC AREA 2. STRATEGIES AND TECHNOLOGIES FOR PRESCHOOL'S AND PRIMARY'S EDUCATION DEVELOPMENT	
Катерина Буряк	
ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ САМООЦІНЮВАННЯ ТА ЙОГО ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК З ОЦІНЮВАННЯМ ВЧИТЕЛЕМ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	199
Єгор Бубирьов	
РОЛЬ ТЕХНОЛОГІЙ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	201
Ірина Білоус	
ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ: НОРМАТИВНІ ВИМОГИ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ	204
Ангеліна Галандюк	
ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДОШКІЛЬНЯТ	207
Леся Гладун	
ТЕАТРАЛІЗОВАНІ ПРОЄКТИ: СУТНІСТЬ ТА ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ У РОБОТІ ЗІ СТАРШИМИ ДОШКІЛЬНИКАМИ	209

Леся Гладун,
аспірантка кафедри педагогіки і методики
початкової та дошкільної освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Науковий керівник – Ірина Жаркова,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

ТЕАТРАЛІЗОВАНІ ПРОЄКТИ: СУТНІСТЬ ТА ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ У РОБОТІ ЗІ СТАРШИМИ ДОШКІЛЬНИКАМИ

У сучасному світі, де ключовими компетентностями вважають креативність, емоційний інтелект, здатність до особистісної взаємодії, емпатію, дошкільна освіта є так званою основою для їх становлення та подальшого розвитку. Вихователь закладу дошкільної освіти тепер – не лише наставник, але і режисер дитячого потенціалу, який допомагає та супроводжує своїх вихованців у творчому самовираженні, набутті навичок гармонійної взаємодії з навколишнім середовищем. Ефективною педагогічною технологією сьогодення, яка допомагає педагогам виконувати цю роль, є театралізовані проєкти. Вони сприяють розвитку уяви, креативності, емоційного світу дітей – таким чином, вважаються інструментом професійного вдосконалення вихователів, створюючи нові можливості для їхньої педагогічної майстерності.

Беручи до уваги вищевикладене, мета статті полягає в обґрунтуванні понять «проєкт» та «театралізований проєкт», окресленні етапів та особливостей організації театралізованих проєктів для дітей старшого дошкільного віку.

Дефініція «проєкт», за О. Карбованець, – це «поєднання теорії та практики, постановка певного розумового завдання і практичне його виконання, які спрямовані на оволодіння різними способами творчої, дослідницької діяльності, духовне та професійне становлення особистості через активні дії й створення суб'єктом власної стратегії навчання» [1, с. 80].

Театралізований проєкт – це форма організації навчального, творчого та виховного процесів, яка поєднує у собі театральні елементи та спрямована на створення унікального продукту мистецтва.

Театралізований проєкт першочергово орієнтований на формування артистичних здібностей старших дошкільників, їх самовираження, адаптацію та самореалізацію у рольових постановках, розкриття їх творчого потенціалу. Адже діти 5–6-років мають багато прихованих творчих можливостей, зокрема художніх та артистичних, які із задоволенням розкривають у собі. Завдання вихователя полягає у тому, щоб вчасно виявити та допомогти дитині втілити їх у життя. Для цього необхідно знайти індивідуальний підхід до кожного вихованця, уважно спостерігаючи за ним.

Організацію проектної діяльності та проектні технології у старшому дошкільному віці досліджували такі науковці, як Н. Гавриш, Г. Кравченко, Н. Токаренко, Ю. Буракова, Л. Лінник, Л. Швайка, Л. Козак та ін.

Вчені дійшли висновку, що задля успішної організації театралізованого проекту необхідно дотримуватися певної послідовності дій, поетапності. На сьогодні виокремлюють різні класифікації етапів проекту. До прикладу, Л. Козак визначає такі етапи роботи над проектом: «мотиваційний, пізнавальний, дослідницький, творчий, заключний» [2, с. 100–133].

Н. Токаренко дослідила алгоритм проектної діяльності: «постановка проблеми, обговорення проблеми, визначення завдань, робота над проектом, презентація продукту діяльності, аналіз ходу роботи над проектом та постановка нової проблеми» [4, с. 12].

Слід зауважити, що першочергово вихователь повинен володіти знаннями про специфіку організації театралізованих проектів, враховувати психологічні особливості дітей старшого дошкільного віку, а також індивідуальні особливості вихованців, знати можливості та інтереси кожного. Участь у підготовці театральних реквізитів та власне театралізованому дійстві повинні брати усі вихованці без винятку. Якщо ж у групі є діти, які потребують особливої уваги, то у такому випадку їх потрібно забезпечити роллю, з якою вони можуть легко справитися. Вихователь корегує сценарій театралізованої постановки під свою групу, кількість вихованців у ній, розкриваючи при цьому творчий потенціал кожного та приділяючи достатньо уваги усім учасникам проекту. Зауважимо, що репетиції необхідно проводити у формі гри, без суворої підготовки. Так старші дошкільники набагато краще запам'ятовують слова, репліки та дії. Вихователь повинен забезпечити атмосферу радості, захоплення, викликаючи у дітей позитивні емоції для того, щоб вони були активними учасниками процесу та не втратили інтерес до театралізованого дійства. Між дітьми не повинно бути змагань, усі вони повинні отримувати задоволення від процесу, бути впевненими у собі та вірити у власні сили.

Виокремимо підготовчий, організаційний, презентаційний та завершальний етапи театралізованого проекту та коротко охарактеризуємо їх особливості.

На підготовчому етапі обговорюється тема, ідея, мета, жанр постановки. Потрібно надати можливість дітям обрати цікаву для них тему, звернувши увагу на її актуальність. Старші дошкільники уже можуть самостійно висловлювати свої думки щодо ідей театралізованих постановок. Вони колективно з допомогою вихователя можуть створити невеличку власну театралізовану постановку, окресливши епізодичний хід подій та визначивши жанр твору. Також сценарій повинен відповідати віковим особливостям дітей вищезгаданої вікової категорії, не містити незрозумілих слів, нецензурної лексики тощо.

Організаційний етап є найбільшим та охоплює розподіл ролей, огляд та підготовку місця проведення театралізованої постановки, виготовлення театральних реквізитів (костюмів, декорацій, предметів для створення атмосфери та ін.), проведення репетицій та сценічну роботу. Зазначимо, що у створенні театральних реквізитів дошкільники беруть активну участь, втілюючи

у життя багату уяву та фантазію, яка притаманна дітям старшого дошкільного віку. Допомогати їм при цьому можуть батьки, старші брати чи сестри, друзі, яких вихователі часто залучають до театралізованих дійств. Співпраця сприяє формуванню низки соціальних навичок, покращує взаємодію між її членами, створює позитивну атмосферу та допомагає краще пізнати один одного.

Презентація театралізованої постановки складається із завершальних (генеральних) репетицій та виступу перед публікою. Старші дошкільники демонструють результат своїх старань та досягнень.

На завершальному етапі важливо усім учасникам проєкту колективно обговорити театралізовану постановку. Діти діляться враженнями та емоціями, аналізують, чи досягли вони поставлених цілей, роблять певні висновки, висловлюють побажання щодо майбутніх проєктів тощо.

Слід зазначити, що проєктна діяльність охоплює усі види дитячої активності (ігрову, художньо-творчу, рухову, мовленнєву, трудову, соціальну та ін.) та мистецтва (літературне, акторське, сценографічне, музичне, хореографічне тощо). Організація та постановка театралізованих проєктів сприяє набуттю старшими дошкільниками вагомого багажу позитивних виховних, соціальних та навчальних вмінь і навичок. Дає змогу стимулювати пізнавальну активність старших дошкільників – «вид загальної соціальної діяльнісної активності особистості дитини 6(7) року життя, яка формується у різних видах діяльності» [3, с. 220]. Це призводить до «оволодіння загальними механізмами навчальної діяльності, що от-от стане провідним типом і зумовлюватиме динамічну зміну психіки дітей на якісно вищий рівень» [3, с. 215].

Отже, у процесі підготовки та постановки театрального дійства діти набувають компетентностей, які є вкрай необхідними для становлення успішної особистості у сучасному суспільстві.

Список використаних джерел

1. Карбованець О., Куруц Н., Голуб Н., Майорош А. Метод проєктів – сучасна педагогічна технологія навчання освітніх закладів різних рівнів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Педагогіка. Соціальна робота*. Ужгород, 2008. Вип. 15. С. 80–83.

2. Козак Л. В. Проєктна діяльність у закладах дошкільної освіти: навчально-методичний посібник. К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2022. 176 с.

3. Руденський Р. Є. Пізнавальна активність старших дошкільників: сутність, структура, вікові особливості. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. Глухів : ГНПУ ім. О. Довженка, 2024. Вип. 1 (54). С. 214–222.

3. Токаренко Н. М. Проєктна діяльність з дітьми старшого дошкільного віку. *Формування життєвої компетентності у дошкільника* : навчально-методичний збірник / упорядн. Т. Л. Коршунова. Полтава: ПОІППО, 2013. С. 10–28.